

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедри овочівництва і закритого ґрунту,
садівництва ім. проф. В. Л. Симиренка

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Дека́н агробіологічного факультету
Коваленко В.П.
“ 21 ” травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри овочівництва і
закритого ґрунту

Протокол № 12 від “ 21 ” травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Федосій І.О.

на засіданні кафедри садівництва
ім. проф. В.Л. Симиренка

Протокол № 12 від “ 22 ” травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Мазур Б.М.

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Агрономія»

Коваленко В.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 201 Агрономія

Освітня програма «Агрономія»

Факультет (ННІ) Агробіологічний

Розробники: к.с.-г.н., доцент Цизь О.М., к.с.-г.н., асистент Терещенко Я.Ю.,

к. с.-г. н., доцент Гаврись І.Л., к. с.-г. н., доцент Слепцов Ю.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>201 Агрономія</i>	
Освітня програма	<i>Агрономія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс	2	2
Семестр	4	4
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	45 год.	4 год.
Самостійна робота	45 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 год.	

1. Мета, завдання компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Технології закритого ґрунту» є набуття студентами знань і умінь, які б дозволяли їм працювати агрономами-технологами на тепличних овочевих, ягідницьких, квітникарських і грибних комбінатах, а також у компаніях із технологічного забезпечення зазначених виробництв.

Для цього ставляться наступні **завдання**:

- ознайомлення із станом і тенденціями розвитку тепличного овочівництва, ягідництва, квітникарства і грибівництва в Україні та світі;
- ознайомлення з конструкційними особливостями різних типів культиваційних споруд;
- ознайомлення з матеріалами і обладнанням, яке використовується для оснащення теплиць і набуття вмінь обирати найоптимальніші варіанти комплектування залежно від умов і поставленого завдання;
- вивчення способів розмноження, як основи вирощування та догляду за рослинами;
- вивчення сортового і штамового складу основних овочевих, ягідних, квіткових рослин і грибів, які вирощуються в промислових умовах;
- вивчення біологічних особливостей, агротехніки вирощування овочевих, ягідних, квіткових рослин і грибів в умовах закритого ґрунту;
- набуття вмінь складання технологічних карт вирощування овочевих, ягідних культур у культиваційних спорудах;
- набуття вмінь розробки технологій вирощування овочевих, ягідних, квіткових культур і грибів, а також коригування технологій залежно від зовнішніх чинників.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і

характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (овочівництво).

2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції

Здатність вирощувати рослини без використання ґрунту і оптимізувати режими їх живлення диференційовано на різних етапах росту і розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Принципи влаштування і функціонування закритого ґрунту												
Тема 1. Значення та стан галузі закритого ґрунту	6	2		2		2	10	2				8
Тема 2. Типи споруд закритого ґрунту, їх конструкції та призначення	6	2		2		2	10			2		8
Тема 3. Мікроклімат культивацийних споруд та його регулювання	6	2		2		2	8					8
Тема 4. Гідропонний метод вирощування овочевих культур	5	1		2		2	8	2				6
Тема 5. Субстрати та ґрунтосуміші для вирощування рослини спорудах закритого ґрунту	5	1		2		2	8					8
Тема 6. Світлопрозорі матеріали для теплиць	6			2		4	8					8
Тема 7. Підготовка споруд закритого ґрунту до експлуатації	6			2		4	8					8
Разом за змістовим модулем 1	40	8		14		18	60	4		2		54
Змістовий модуль 2. Технологічні принципи вирощування овочевих культур, квітів і грибів у закритому ґрунті												
Тема 1. Метод розсади в галузі закритого ґрунту	9			2		2	6					6
Тема 2. Технологія вирощування помідора гідропонним способом	10	1		2		3	8	2				6
Тема 3. Технологія вирощування помідора ґрунтовим способом	10	1		2		2	8					8
Тема 4. Технологія вирощування огірка у різних типах теплиць	10	2		2		2	8			2		6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 5. Технологія вирощування перцю і баклажана у різних типах теплиць	9	1		2		2	8					8
Тема 6. Технологія вирощування зеленних культур у закритому ґрунті	10	1		2		2	8					8
Тема 7. Культивування їстівних грибів	9	1		2		2	8					8
Тема 8. Вирощування квітів у закритому ґрунті	9	1		2		2	8					8
Разом за змістовим модулем 2	40	8		16		16	60	2		2		54
Змістовий модуль 3. Технологічні аспекти вирощування плодово-ягідних культур у закритому ґрунті												
Тема 1. Передумови та перспективи розвитку садівництва закритого ґрунту	6	2		2		1						
Тема 2. Суниця садова в укриттях різного типу	6	2		2		2						
Тема 3. Малина в закритому ґрунті – особливості вирощування та рекомендований сортимент	5	2		2		2						
Тема 4. Особливості вирощування ожини в закритому ґрунті	6	2		2		2						
Тема 5. Добір сортів та елементів технології вирощування лохини щиткової	5	2		2		2						
Тема 6. Порічки і агрус: конструкції насаджень та добір сортименту	8	2		2		1						
Тема 7. Світовий досвід вирощування кісточкових порід під укриттями	4	2		2		2						
Разом за змістовим модулем 3	40	14		14		12						
Усього годин	120	30		45		45	120	6		4		110

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Будова та основні конструктивні елементи різних типів теплиць	2
2.	Розрахунок тепловтрат культивацийними спорудами	2
3.	Вимірювання рівнів освітлення і складання схеми розміщення ламп для досвічування	2
4.	Принципи функціонування аеропонної установки. Вирощування рослин методом аеропоніки	2
5.	Визначення технологічних характеристик гідропонних субстратів	2
6.	Визначення експлуатаційних характеристик різних видів плівки, полікарбонату і скла	2
7.	Складання схеми профілактичних і захисних заходів за експлуатації теплиць	2
8.	Сівба насіння і технологічні елементи вирощування різних видів розсади овочевих культур	2
9.	Виконання елементів технологічного циклу вирощування помідора у скляних теплицях	3
10.	Виконання елементів технологічного циклу вирощування помідора у плівкових теплицях. Формування рослин	2
11.	Виконання елементів технологічного циклу вирощування огірка у закритому ґрунті. Формування рослин	2
12.	Виконання елементів технологічного циклу вирощування перцю і баклажана. Формування рослин	2
13.	Виконання елементів технологічного циклу вирощування салату та інших зеленних культур.	2
14.	Ідентифікація видів їстівних грибів та органолептична оцінка їх споживчої якості	2
15.	Ідентифікація квіткових рослин закритого ґрунту	2
16.	Порівняльна характеристика відкритого і закритого ґрунту	2
17.	Добір сортименту суниці садової для вирощування в різних конструкціях	2
18.	Особливості плодоношення рослин малини; рекомендований сортимент для закритого ґрунту	2
19.	Будова куща ожини та специфіка формування для вирощування на шпалері	2
20.	Будова кореневої системи лохини щиткової та шляхи забезпечення її функціонування	2

21.	Сортимент порічок і агрусу для закритого ґрунту; техніка формування рослин та плодові утворення.	2
22.	Морфологія рослин кісточкових порід. Рекомендовані підщепи для насаджень в закритому ґрунті	2
Всього		45

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз стану галузі закритого ґрунту у світі та тенденції розвитку тепличного господарства	2
2.	Влаштування парників, тунелів	2
3.	Характеристика видів біопалива для найпростіших видів закритого ґрунту	2
4.	Виробники тепличних конструкцій	2
5.	Характеристика затінюючих сіток	2
6.	Порівняння фітоламп різних виробників	2
7.	Характеристика теплиць 1-го покоління	2
8.	Характеристика теплиць 2-го покоління	2
9.	Характеристика теплиць 3-го покоління	2
10.	Характеристика теплиць 4-го покоління	2
11.	Характеристика теплиць 5-го покоління	2
12.	Характеристика фарб для затінення рослин у теплицях	1
13.	Характеристика затінюючих сіток	2
14.	Порівняння фітоламп різних виробників	2
15.	Синтетичні субстрати для агрегатопоніки	2
16.	Вегетативний напрям розвитку тепличних рослин і шляхи коригування їх розвитку у генеративний напрям	2
17.	Генеративний напрям розвитку тепличних рослин і шляхи коригування їх розвитку у вегетативний напрям	2
18.	Вирощування пекінської капусти у закритому ґрунті	2
19.	Вирощування базилику у закритому ґрунті	2
20.	Вирощування коріандру у закритому ґрунті	1
21.	Вирощування пак чою у закритому ґрунті	1
22.	Вирощування мізуни у закритому ґрунті	2
23.	Малопоширені види культивованих грибів	2
24.	Малопоширені види квіткової продукції у закритому ґрунті	2
Всього		45

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові роботи;
- захист лабораторних та самостійних робіт.

6. Методи навчання:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- метод демонстрацій;
- виїзні заняття на тепличні комбінати;
- тезування навчально-методичної літератури;
- відеометод;
- виконання завдань.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- захист лабораторних робіт;
- модульне тестування.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання
	екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4464>
- конспекти лекцій та їх презентації;
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- таблиці, графіки, відеофільми.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кирій П.І. Сучасні технології овочівництва закритого ґрунту: Навчальний посібник. – Житомир: Рута, 2018. – 400 с.
2. Цизь О.М. Технології закритого ґрунту. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт і самостійної роботи студентів. – К.: НУБіП, 2020. – 54 с.
3. Приліпка О.В., Цизь О.М. Агротехнологічні та організаційні засади функціонування підприємств закритого ґрунту. – К.: Центр учбової літератури. – 2016. – 384 с.
4. Гаврилюк О.С., Мазур Б.М. Методичні матеріали до виконання практичних робіт із дисципліни "Ягідництво" для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальності 201 "Агрономія" ОС "Бакалавр". Навчальне видання. – К., 2023. – 157 с.
5. Науково-виробничий журнал “Садівництво. Овочівництво. Технології та інновації”.
6. Науково-виробничий журнал «Овочі і фрукти».
7. <https://hydroponics.in.ua>
8. <https://growing.com.ua>
9. <https://uhbdp.org>